RETSMØDERAPPORT
i sag 426/85 *

I — Faktiske omstændigheder

1. Ved kontrakt af 23. december 1971 påtog Jan Zoubek sig, der er journalist og bor i Bruxelles, at udarbejde en rapport for Kommissionen, Generaldirektoratet for Forbindelser med tredjelande, med titlen »Catalogue, analyse et exploitation des positions des pays de l'Est pour une coopération économique en Europe« til en fastsat pris af 100 000 BFR.

2. Ved kontraktens artikel 2 bestemtes det, at en foreløbig rapport skulle foreligge den 31. marts 1972 og den endelige rapport den 30. juni 1972. I henhold til kontraktens artikel 4.3 udbetalte Kommissionen Zoubek 33 000 BFR ved kontraktens underskrift.

3. Ved kontraktens artikel 7 bestemtes det, at i tilfælde af, at den ikke blev opfyldt eller blev mangelfuldt opfyldt og dette kunne tilregnes Zoubek, kunne Kommissionen efter meddelelse herom ved rekommanderet brev, og såfremt der herefter ikke skete opfyldelse inden 30 dage, gøre brug af sin hæveadgang, uden at spørgsmålet om erstatning herved var afgjort.

4. I artikel 8 bestemtes det, at De europæiske Fællesskabers Domstol var enekompetent til at afgøre en hvilken som helst uoverensstemmelse vedrørende kontraktens opfyldelse; kontrakten var materielt omfattet af belgisk ret.

5. Kommissionen fastslog i en skrivelse af 23. juni 1972, at Zoubek ikke havde afleveret en foreløbig rapport og bad ham oplyse, hvornår rapporten ville foreligge. Ved anbefalet skrivelse af 27. oktober 1972 gav Kommissionen Zoubek meddelelse om at fremsende rapporten inden tredive dage, idet Kommissionen i modsat fald så sig nødsaget til at hæve kontrakten.

6. Ved anbefalet brev af 21. december 1972 hævede Kommissionen kontrakten og krævede tilbagebetaling af de 33 000 BFR af Zoubek. Den 27. juli 1973 sendte Kommissionen ham en opkrævning.

7. I et brev af 20. december 1973 henholdt Zoubek sig til en aftale indgået mellem parterne i november 1973, i henhold til hvilken han sendte Kommissionen to nylige udgaver af bulletinen »East-West«.

8. Kommissionen benægtede i sit svar af 21. december 1973, at der var aftalt nogen som helst ordning mellem parterne, men lovede dog at give Zoubek meddelelse om alle »nyheder vedrørende ham«.

9. Den 17. december 1979 meddelte Kommissionens kompetente generaldirektorat Zoubek, at dersom betaling ikke skete, ville sagen blive fremsendt til den juridiske tjeneste med henblik på retsforfølgning. Den 12. marts og 30. oktober 1980 fremsendte den juridiske tjeneste betalingskrav til Zoubek.

10. I et brev af 17. november 1980 gjorde Zoubek's advokat den aftale gældende, der var indgået mellem Kommissionen og hans klient for at få afgjort mellemværendet på de 33 000 BFR og værdien af de udgaver af »East-West«, der var blevet leveret siden 1974. Da værdien af de foretagne leveringer beløb sig til 65 000 BFR, krævede Zoubek forskelsbeløbet på 32 000 BFR udbetalt af Kommissionen.

11. Kommissionen anførte i sit svar af 25. marts 1981, at de af Zoubek stillede forslag

* Processprog: Fransk.

om udligning ikke kunne accepteres af de kompetente personer i Kommissionen.

12. Den 23. juni 1982 og den 12. november 1984 sendte Kommissionen sidste betalingskrav til Zoubek.

II — Skriftveksling og parternes påstande

1. Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 20. december 1985, har *Kommissionen*, sagsøger, anlagt sag mod Jan Zoubek og herunder nedlagt følgende påstande:

— Sagen antages til realitetsbehandling og der gives sagsøgeren medhold.

— Det fastslås, at Kommissionens ophævelse af den mellem parterne den 23. december 1971 indgåede kontrakt om udfærdigelse af en rapport var begrundet alene i Jan Zoubek's forhold, hvorfor han kendes pligtig at betale 33 000 BFR med renter efter belgisk lov fra den 7. januar 1972.

— Jan Zoubek tilpligtes at betale sagens omkostninger.

2. *Jan Zoubek*, sagsøgte, har nedlagt følgende påstande:

— Sagen antages til realitetsbehandling og der sker frifindelse.

— Følgelig kan der ikke gives sagsøgeren medhold.

Jan Zoubek har endvidere over for Kommissionen gjort et modregningskrav gældende, der hviler på en skyld på 65 000 BFR, hvilket er værdien af de leverede bulletiner »East-West«. Han har i den forbindelse nedlagt følgende påstande:

— Modkravet realitetsbehandles og anerkendes.

— Følgelig dømmes sagsøgeren til at betale Zoubek et beløb på 32 000 BFR med procesrente fra tidspunktet for nærværende processkrifts indgivelse, såfremt det kendes for ret, at de to krav kan modregnes i hinanden.

Han har endvidere ex tuto nedlagt følgende påstand:

— sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

3. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

4. I medfør af procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2, har Domstolen ved afgørelse af 4. juni 1986 henvist sagen til første afdeling.

III — Parternes anbringender og argumenter

A — *Hovedpåstanden*

1. *Kommissionen*, der er sagsøger, har mindet om, at Domstolen er kompetent til at påkende sagen i henhold til den i kontraktens artikel 8 opstillede voldgiftsbestemmelse, jfr. EKSF-traktatens artikel 42, Euratom-traktatens artikel 153 og EØF-traktatens artikel 181.

Da sagsøgte ikke har opfyldt sine kontraktforpligtelser, har Kommissionen været i sin gode ret til at hæve kontrakten.

I overensstemmelse med artikel 1142 i den belgiske code civil, der finder anvendelse på kontrakten, hvorefter enhver pligt til at foretage eller undlade at foretage noget medfører erstatningsansvar i tilfælde af manglende opfyldelse fra den skyldige side, kræver Kommissionen af Zoubek tilbagebetaling af det à conto udbetalte beløb på 33 000 BFR. Som erstatning for ikke at have haft rådighed over dette beløb kræver Kommissionen endvidere betaling af de lovbestemte renter, der har været gældende i Bel-

gien siden den 7. januar 1972, hvilket er datoen for betalingen af dette forskud.

Der er ikke indgået noget som helst forlig vedrørende levering med sagsøgte i forbindelse med oprettelsen af selskabet East-West. Zoubek har skabt en kunstig sammenblanding af sig selv og dette selskab, mellem de konkrete forsknings- og dokumentationsopgaver, der er omfattet af kontrakten 1971, og de informationsbulletiner, der udgives af det kommercielle selskab »East-West«.

2. *Jan Zoubek*, sagsøgte, bestrider ikke, at kontrakten er hævet. Der blev indgået en aftale i slutningen af 1973 med den ansvarlige i Kommissionen, hvorefter han forpligtede sig til uden beregning og som betaling for de 33 000 BFR, der kræves af Kommissionen, at levere publikationerne fra selskabet East-West, hvis chefredaktør han er, og hvilket selskab er skabt med henblik på at offentliggøre studier i lighed med dem, der blev bestilt ved kontrakten af 1971. Kommissionen stillede ikke noget krav om erstatning, da den hævede, og har i øvrigt ikke truffet nogen foranstaltning før 1979. Ganske vist blev der ikke optaget et klart og entydigt protokollat af forliget. Imidlertid nægtede man ikke at modtage de publikationer, som han for egen regning tilstillede Kommissionen den 20. december 1973. Kommissionens hensigt om så hurtigt som muligt at holde ham løbende underrettet om nyheder, der vedrørte ham, og som er omtalt i skrivelsen af 21. december 1973, blev fulgt af en mundtligt bekræftet aftale og en fortsat levering gennem fem år. Eksistensen af aftalen er tilstrækkelig bevist gennem opfyldelsen igennem fem år af Zoubek's forpligtelser, uden at dette er blevet bestridt af sagsøgeren. Kommissionen kan ikke efter en langvarig og konsekvent tavshed på det nuværende trin bestride eksistensen af denne aftale.

Dersom Domstolen finder, at der må gives Kommissionen medhold, skal der dog først betales procesrenter eller lovbestemte renter fra tidspunktet for stævningens indgivelse.

B — *Modkravet*

1. *Jan Zoubek* har anført, at værdien af de bulletinger »East-West«, der er blevet leveret Kommissionen fra 1974 til 1978 i henhold til forliget, beløber sig til 65 000 BFR. Dette beløb kan modregnes i de 33 000 BFR, der kræves af Kommissionen. Zoubek har endvidere fremsat modkrav over for Kommissionen på 32 000 BFR med lovbestemte renter fra kravets dato. Da bulletinerne blev stillet til rådighed af Zoubek, kunne der ikke udstedes nogen faktura. Såfremt Domstolen giver dom efter den principale påstand, foreligger der en ugrundet berigelse fra Kommissionens side.

2. Ifølge *Kommissionen* skal modregningspåstanden afvises. Hverken traktaterne, Domstolens statutter, eller procesreglementerne åbner adgang for en sagsøgt til i forbindelse med en sag, hvis genstand er nøje afgrænset i stævningen, at gøre modkrav gældende. Domstolens kompetence hviler på kontraktens værnetingsbestemmelse. For at gøre krav gældende i forbindelse med leveringen af informationsbulletinerne, skal selskabet East-West anlægge sag mod Kommissionen ved de nationale domstole i medfør af EØF-traktatens artikel 183.

Selv om en eventuel modregning måtte være blevet bragt på bane under møderne mellem Jan Zoubek og Kommissionens kompetente personer, har Kommissionen i sin skrivelse af 21. december 1973 fastslået, at der ikke er indgået noget forlig. Modregning vil i øv-

rigt være umulig, eftersom tidsskriftet »East-West« tilhører det kommercielle selskab af samme navn, og ikke Jan Zoubek.

Kommissionen har i øvrigt fremlagt dokumenter, der er udarbejdet af dets bibliotek, hvoraf det fremgår, at et forskelligt antal abonnementer på bulletinen »East-West« er blevet bestilt og betalt mellem 1970 og 1977 gennem selskabet Office international de libraire, Bruxelles, og fra 1978 direkte hos selskabet »East-West«.

F. Schockweiler
Refererende dommer